

BRASSÓI LAPOK

P O L I T I K A I N A P I L A P.

Nyomda és kiadóhivatal

Brassó, Kapu-utca 80 szám — Telefon száma 177.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr., kapható:

a kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak üzleteiben

Felelős szerkesztő:

Dr. Vajna Gábor,
ügyvéd.

Szerkesztőség: Kapu-u. 60.

Értekezhetni:

d. e. 8—9 és d. u. 2—4 óráig.

Telefon száma 177.

HIRDETÉSI DÍJ:

3 nasáboos garandator v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr.
2 nasáboos garandator 3 kr. Nagyszó és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Nyílttér sora 15 kr.

Hirdetések és nyílttér cikkei díja előre fizetendő.

Szinészetünk.

Brassó, szept. 15.

A mi jó egyszer sikerült, annak többször is kell sikerülnie. Az ez évi magyar színházi szezon eredménynyel járt. Eredményt kell fölmutatnia a legközelebbi színházi szezonnak is. A tavaszi idény sikerét tudvalevőleg a bérletrendszer, s annak fölkarolása eredményezte. Közönségünknek alkalma nyílt rá, hogy csekély, s alig észrevehető áldozatok árán magának kellemes színházi estéket, magyarságunknak emlékezetes diadalt biztosítson. Ez a munka most tovább folyik. A bérleti rendszer, páros és páratlan váltakozásban, az eddigénél is előnyösebb. Az aláírási iverk közkezen forognak, eddig is számosan irták már alá. Számosan, de még korántsem elegenden. Legalább az első próbálkozás eredményét kell elérnünk. Legalább háromezer forint bérletösszeg biztosítandó a legközelebbi színi szezonnak. Ennek az összegnek idáig, tudomásunk szerint, mindössze a felét irták alá csupán. Egy kis jóakarattal, s egy kis hazafias buzgalással, a többi is rendelkezésre állhat rövid idő alatt. Színészetünk sorsa újra a közönség kezében van. Tehát a legjobb helyen. Magunknak kell újra átéreznünk, mennyire fontos Brassóban a magyar színészet. Nem pusztán szórakoztatásra van szánva, hanem hazafias célok szolgálatára. A színpadról nyelvünk dallamos zenéje hangzik, művelődésünk, történetünk jelenik meg ott esténként. Az a pár heti színházi szezon összehoz bennünket, lelkesedésre indít, hazafias érzésre hevit. Ennek a gyönyörétől senki sem oldhatja föl magát, a ki áldozni képes s jó hazafi. Egyesek talán kényelmetlennek tartják magukra nézve a gyakori színházba járást, de azoktól azt kérdezzük: magyarnak lenni is kényelmetlen? Ha igen, akkor azokhoz nincs több szavunk, ha nem, akkor nincs miért megtagadni az aláírást. Különben igen csekély áldozatról van szó. A páros és páratlan rendszer alkalmat ad minden-

kinék, hogy a színházról szabad estéi is legyenek. Ez egyúttal alkalom arra is, hogy színészetünkért ne kelljen sokat áldozni, s módjában legyen mindenkinek az egész idény tartama alatt látogatni a színházat. Kell-e ennél nagyobb előny a hazafias kötelesség teljesítésében? A bérletösszegnek részletenként való befizetése pedig a minimumra szállítja le annak az áldozatnak terheit, melyet magyar színművészetünk javára, s legnemesebb szórakozásaink egyikére kell hoznunk.

Mindezek alapján ismételtén föl-hívjuk közönségünket a magyar színi-ügy pártolására. Azokat, a kik még nem bérletet maguknak helyet a színházban, kérjük, tegyék meg ezt minél előbb. Itt a legfőbb idéje, hogy a „Nemzeti Szövetség” elnöksége tájékozva legyen színházügyünk állásáról. A társulat megjobbitott erővel, s a múlt évinél is változatosabb műsorral biztosítva van. Tiszta Dezső játszik, tudvalevőleg virágvasárnaptól kezdve. Csupán egy esetben van az ő idejövételének akadály, ha a bérletösszeg nem lenne akkora, a mi az ő ekziszcenciáját legalább részben biztosíthatná! Egyenesen a bukásba nem jöhet, az természetes. De ha magunk nem segítjük elő a színház-ügyet, ha a jól megindult bérletrendszert magunk ejtjük el közönyünkkel vagy szűkkeblűségünkkel, a felelősség súlya is vállainkat terheli. Ettől a felelősségtől meg kell szabadulnia magyar társadalmunknak. Azt az áldozatot, a mi a multkor olyan gazdag eredményt biztosított, ezúttal is meg kell hoznunk. Lehetetlen, hogy közönségünk hazafisága, áldozatkészsége, műpártolása csődöt mondjon. Ebben az utolsó órában is hisszük, hogy a szükséges aláírások meglesznek s a virágvasárnaptól kezdődő új színházi szezonnak sorsa biztosítva lesz. Isten adja, hogy úgy legyen. A siker magyarságunk becsületét, a kudarcz szégyenünket fogja jelenteni. Azt hisszük, nem nehéz a választás becsület és szégyen között.

Belföld.

Brassó, szept. 15.

Széll Kálmán miniszterelnök tegnap a délutáni gyorsvonattal Bécsbe utazott.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter szombaton Pozsonyba megy, az ottani iparkiallítás megtekintésére. Szeptember 20-án Debreczenbe, 27-én pedig Kassára utazik, hol jelen lesz az új színház megnyitási ünnepén és egyúttal megvizsgálja az ottani gyárakat és ipartelepeket.

A püspöki konferencia tegnap kezdődött meg a hercegprímási palotában. Kevés kivétellel az összes püspökök megjelentek a konferencián. Ott van Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök is. A konferencia több napig fog tartani.

A csurgói ev. ref. gimnázium megalapításának 100 éves jubileumát tegnap d. e. nagy ünnepélyességek között ülték meg. Az ünnepélyen Tisza Kálmán és Antal Gábor ref. püspök is jelen voltak.

Pozsonymegye közigazgatási bizottsága Vashegyi Pétert, Szentgyörgy város rendőrkapitányát többrendbeli visszaélés miatt hivatalvesztésre ítélte.

Külföld.

Brassó, szept. 15.

Az osztrák pártok most a pártközi konferenciával foglalkoznak, melyet dr. Fuchs, a reichsrath elnöke szept. 29-re hívott össze. A német lapok egyhangú vélekedése az, ha a konferencia össze is ül, ez nem fogja a mostani politikai helyzetet megoldani.

A bécsi egyetem hírneves gége orvosa Störck doktor, tegnap meghalt.

Ausztriában a szakadatlan eső következtében a Duna valamennyi mellékfolyója megáradt. A Bécs közelében levő Paversbachban az áradás elszakított egy vashidat. Egyszerre zuhant a vizárba mind a husz ember és valamennyien odaveszttek. Egy másik verzió szerint, a vízbeesett emberek közül 16-ot megmentettek.

Nauheimban letartóztattak egy elegans fiatal embert, a ki feltűnő módon követte mindenütt Ferdinand bolgár fejedelemet. Azt hiszik, hogy merényletet akart elkövetni a fejedelem ellen.

A párisi katonai törvényszék a legközelebbi napokban dönt a rennesi ítélet fölött. Lehetséges, hogy a döntés előtt kegyelem után szabad emberré teszik Dreyfust,

Egy jelentős politikai nyilatkozat.

Brassó, szept. 15.

(Dsk.) A politikai arenában megnyitak a bevezető ajtók s őszintén be kell valanunk, hogy olyan üdítő légáramlat csapott be a megnyitáskor annak légkörébe, mely a milyen mértékben felrisszítóg hatott a zárt ajtók mögött szundikáló föladatakra, épp oly hosszú időre biztosítani látszik a jövő küzdelmeinek tisztaságát, őszinteségét, hogy ne mondjuk, féregmentességét.

Őszinte hálával és tisztelettel adózunk tehát Horánszky Nándornak, a ki ezelőtt a nemzeti párt elnöke s egyik tudásban gazdag vezére volt s a ki most elhangzott beszámolójában — az elsőben pártjának a szabadelvűpártba való beolvadása óta, akkora őszinteséggel, akkora szilárdsággal építette föl a látszólag különböző feltételek között az összekötő hidat, hogy a mesterségesen kiszélesített örvény egy óra alatt eltűnt s az ölelkezésbe összeolvadtak a multnak tévedései a nemzet nagy kötelességeivel s feladataival.

Távol legyen tőlünk, hogy a mult sajnálatos küzdelmeiből emlékünke akarnánk idézni bár egyes mozzanatot is. Mint maga az illusztris államférfi, az ítéletet ez elrogulatlan történelemnek hagyjuk fön, de nem hallgathatjuk el tiszta meggyőződésből fakadó örömlünk a fölött, hogy a késhegyre menő küzdelem az elszigeteltségből közelebb hozott, összeforrasztott a közös munkára, oly erőket, a melyeknek együttműködését a nemzet oly sajnosan nélkülözte. A történelem tanítja, hogy véres küzdelmeknek engesztelő eredménye a legtöbb esetben a közjóra irányzott békés egyetértés vala, s ez a mostani béke áldáshozóan ható újabb bizonyítéka a történelemnek, melynek lehetnek s vannak ugyan mártyrjai, de azoknak minden időben tisztelettel adózik az utókor.

Meglepőnek nem mondható, mert hiszen vártuk, de azért mégis jól eső az a hang, az a tartózkodás nélküli őszinteség, a mellyel az első politikai nyilatkozatban találkoztunk. A pactum óta ugyanis ez az első revelatio, melyben a politikai őszinteség, nem zavarva a kölcsönös megállapodások által, minden kötelezettség nélkül megnyilatkozott s annál örömdetesebb, hogy e nyilatkozást akkora odaadás melegíti át a vezérlet, az irány, a rendszer irányában. Ujat nem keresünk a Horánszky beszédében, hiszen a mi nincs benne, éppen az az új, de azért mégis kidomborodik belőle az az éles állásfoglalás, melyet az áldatlanul föltűjt Hentzi-ügyben a függetlenségi párt okvetlenkedésével szemben elfoglalt.

Pár szóban az egé z Hentzi-ügyet tárgyalja, s ugyszólva elűjja a parlamenti küzdterről, a mikor egyenesen rámutat arra, hogy ez a kétségbeesett agitáció csupán rossz színt választott palástja a rendszer ellen indított küzdelemnek s nyíltan kimondja, hogy a szobor leleplezésén a kormány sem nemzeti, sem állami szempontok nem szenvedtek méltatlanságot s hangsúlyozza, hogy a korona és nemzet összhangja egyenesen megkívánja, hogy a dolog politikai tökévé ne kovácsoltassék.

A tisztelt függetlenségi párt, mely évek hosszú során át a volt nemzeti pártot és vezereit a nemzeti és állami ideálok vele egyenrangú letéteményeseként üdvözlötte és tapsolta, e rövid nyilatkozatban halálos íté-

letét olvashatja legújabb akciójának éppen a legilletékesebbnek tartott bírák egyikétől, a kinek szavaiban, a sorok között nyíltan olvasható, hogy csak a politikai talajvesztettség kényszeríthet egy pártot ily kétes értékű kísérletre.

E rövid cikkekcske keretét messze túlhaladva, ha Horánszky beszámolójának minden egyes tételét érdemében illően méltatni akarnók, hiszen azok megannyi aranyigazságai a szenvedelmek tüzeiben megtisztult államférfiúi bölcseségnek, de azt még sem hagyjuk említetlen, hogy — ama széles perspektiva mellett, melyet a jövő feladatai szempontjából kijelölt, s melyeknek igazi alapjaul a nemzeti élet átalakító s megújító küzdelmeit átható tiszta szabadelvűséget jelölte ki — egész nyíltan kijelentette, miszerint a néppártnak a magyar politikai életben semmi jogosultsága nincs. Nincs, mert reakzionárius, mert szenvedélyekre hivatkozik s izgatásokkal propagálható (a miből különben a nemzetiségek is érthetnek) — ugyszólva felszólítást intéz a néppárt jelentős tagjaihoz, hogy akadályozzák meg erkölcsi erejüknek latba vetésével az egészségtelen politika terjedését.

Friss, üde, egészséges levegő áramlott be a politikai arenába, s ebben a tiszta levegőben folyni fog a derekas, a hazafias munka.

Iparosok szövetkezése.

Brassó, szept. 15.

(Vége.)

Ezen befizetési kötelezettséggel szemben állanak a tagok jogai. A tagnak joga van a társaság pénztárából felveendő kölcsönökhöz, a szövetkezet igazgatásában a közgyűlésen való részvételhez, joga van az évi osztaléknak üzlet részére aránylag eső részéhez.

De nem kicsinylendő előnyei még a szövetkezetnek, hogy a tagok váltóköveteléseit leszámítolva, a tagok kinnlevő követeléseit jutányos feltételek mellett felhajtás végett átveszi, behajtja, azokra, a szövetkezetre való engedményezés mellett, kölcsönöket ad. Végre a tagokat vállalkozásaikban segiti, biztosítékuk letételét közvetíti.

A már említett törvény a mellett, hogy a szövetkezetek alapításának útját tekintélyes előnyök nyújtása által — a melyekről alább még megemlékezünk — egyengette, még egy intézményt létesített, mely tanácsadónak és vezetőül szolgál mindazoknak, a kik saját maguk gyöngéknek érzik magukat és egyesülni nem tudtak addig, mert meg nem tudták várni az időt, melyben saját megtakarított filléreik alapján saját erejükből is hitelképesekké válhattak volna!

Ez az intézet, az «Országos központi hitelszövetkezet» van hivatva arra, hogy a törvény által megszabott feltételek teljesítése esetén az iparosok szövetkezeteit is ellássa hitellel, hogy e szövetkezetek megalkotását és helyes kezelését biztosítsa, ellenőrizze.

Ha az alakuló szövetkezet a központi állami garanciák mellett működő hitelszövetkezetek tagjává lesz, úgy az nagyon olcsó és előnyös feltételek mellett kölcsönt nyújt, úgy, hogy a szövetkezet megalakulása után azonnal megkezdheti üdvös működését.

A központ ily esetben, mint ezt az ország minden részében létrejött szövetkezetekkel tette, 5%-nyi kölcsönt ad; ezen

százalékra aztán a szövetkezet maga, ha úgy határoz, kezelési költség címén 1½%-ot vagy 2%-ot üthet rá, úgy hogy tagjai 6½—7%-nyi kölcsönökhöz juthatnak. — Ha azonban figyelembe vesszük, hogy az állam is üzletrészek jegyzésével, kamat nélküli kölcsön nyújtása által segítségünkre jön, a mint jött az ország más részeiben létesült szövetkezeteknek, s ha tekintetbe vesszük, hogy a most fennálló vidéki pénzügyi helyzetnél a kölcsönre mindenféle kezelési és nyilvántartási költséggel együtt a fizetendő százalék 9, 10, 11%-ot is tesz, úgy meggyőződhetünk arról, hogy bizony a 6—7%-nyi kölcsön, a milyen körülmények között a szövetkezet nyújtja a tagoknak, mindenesetre olcsó és jutányos.

Természetes, hogy az osztalékra és egyáltalában a szövetkezet működési képességére is nagy befolyással van, ha a központ t gjává lesz, mert akkor fel van mentve a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója, az ezután kivethető általános jövedelmi pótdó, a községi és utadó, valamint az iparkamarai illeték alól s bélyeg és illetékmentességben részesül igazgatósága minden kiadványánál, s üzleti élete minden nyilvánulásánál.

Mindezen itt tételenként pusztán felsorolt, de itt ki nem merithető előnyökkel, jogokkal szemben áll a tagoknak — már említett — jegyzett üzletrész befizetésére vonatkozó kötelezettsége és a jegyzett üzletrész, vagy üzletrészek névértékének ötszöröséig terjedő felelősség. Ezen ötszörös felelősségtől félnek oly nagyon iparosaink.

Hogy mennyire téves és felesleges e félelem, azt az alábbiakban kísérleljük meg kimutatni.

A tag ötszörös felelőssége csak a legkritikább, a legvégső esetben állhat be.

A törvény ugyanis az esetleges veszteségek fedezésére oly tartalékalap gyűjtését rendeli el, mely az üzletrészek felét kell ki tegye. A mig tehát a szövetkezet veszteségeit e tartalékalap, mely az évenként felosztás alá kerülő összeg 10%-ból fejlődik, fedezi, a tag felelősségének beálltáról szó sem lehet.

De a szövetkezeti törvény egy szakasza világosan azt is rendeli, hogy a szövetkezet hitelezőinek követeléseit a tagoktól csak a szövetkezet vagyonára nyitott csőd esetén — hajthatók be.

Tehát csak a csőd az az eset, a melyben esetleg a tagok ötszörös felelőssége alkalmazást nyerhet.

Ha már most meggondoljuk, hogy az igazgatóság azonnal, mihelyt látja, hogy a szövetkezet v a g y n a a tartozásokat nem fedezi, a keresk. törvény 187. §. értelmében büntetés terhe mellett köteles csődöt kérni, s mihelyt fizetési zavarok állanak be, a hitelezőknek is joguk van csődöt kérni, úgy kétségtelen, hogy ez esetben sem jut a a dolog egyszerre az ötszörös felelősség igénybevételére, mert a csőddel nem szabad az összes szövetkezeti vagyon teljes elvesztéséig várni, hanem már a baj kezdetén kötelességgé van téve azt kérni.

S most még annak hangoztatása után, hogy biztos tudomásunk van, hogy az állam is siet alakuló szövetkezetünk segítségére és támogatására tetemes üzletrészek jegyzésével, kívánjuk, hogy iparosaink ne habozzanak a szövetkezet megalakulásán fáradozni, s tagokat toborzani, hogy nemsokára Brassó magyar iparosai egy szövetkezetet mondhassamagukénak, a mely, tekintve a más váro-

sokban elért sikereket, a magyar ipar felvirágzását, versenyképességét nagyban elő fogja segíteni.

HIREK.

Brassó, szept. 15.

— **Bucsu-est.** Szép lefolyású bucsuzó estélyt rendezett tegnap este, a Kertsch féle vendéglőben a brassói mérnöki kar. Az iglói állami ipariskola igazgatójává kinevezett Bánhegyi Aladár brassói kir. mérnököt bucsuztatták kartársai. De a lelkes és meghatározó ünnepségben nem czénbeliek is számosan vettek részt; sőt gazdag hölgykoszoru is diszitette a társaságot. Pohárköszöntőkben sem volt hiány. Mártha Miklós mérnök, rövid de mély érzésű szavakban méltatta Bánhegyi kiváló képességeit s fejezte ki a mérnöki kar fájalmát távozásától. Rombauer Emil kir. főigazgató, Bánhegyi Aladárnét éltette, míg Ottlik Géza anyakönyvi felügyelő a távozó reményteljes fiáért írt poharat. Bánhegyi Aladár megindító szavakban mondott köszönetet barátai megemlékezéseért s megindulással tolmácsolta fájalmát, hogy Brassóból távoznia kell. Dr. Zakariás János a távozó mérnökre és Orbán Ferenczre mondott lelkes felköszöntőt, míg Orbán Ferencz Mártha Miklóst mint a távozonak leghűbb barátját és a bucsu-est rendezőjét éltette. Timon Zoltán Bánhegyiben a mérnököt és a tanárt ünnepelte hangulatos tóztjában. Rombauer Emil a brassói magyar ev. esperesség nevében üdvözölte Bánhegyit. A brassói mérnöki karra Halász Gyula, a jelenvolt hölgyekre dr. Zakariás János mondott felköszöntőt. Vacsora után táncz következett, mely a mig tartott, enyhítette a válás fájalmait.

— **Eljegyzés.** M a k ó Károly helybeli könyvkötő és diszmű-készítő, eljegyezte Butsy Anna kisasszonyt.

— **Megbízás.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Fejér Sándor tanítót, a hosszufalusi polgári iskolánál óraadással bízta meg.

— **Iparosaink figyelmébe.** Mindazon magyar iparosok, a kiknek székely iparos tanoncokra van szükségük, ebbeli óhajukat jövő hétfőig a magyar polgári körben jelentsék be, a hol erre vonatkozólag bármily felvilágosítást készséggel adnak.

— **„Zöldfa” szálloda éttermében** szombaton és vasárnap este Boskó József bűvész és hasbeszélő, valamint társulata bűvész-estélyt rendez ének és zenével egybekötve. Különösen érdekfeszítő lesz az: „Egy este az illusionisták álomországában” című mutatvány.

— **A majmok utiköltsége.** Öt bolgár utnak indult Budapestről, hogy a tánczművészetben jártas majmaikkal a vidéki városokban mutatványokat mutassanak be. Szépen föl szálltak Budapesten a vasútra bolgárok és majmok, utaztak minden baj és akadály nélkül Brassóig. Kiszáll a tiz tagból álló társaság, kéri tőlük a jegyeket, de csakis az öt bolgár tudja igazolni, hogy Budapesten jegyet váltott magának, az öt majom nem. A vasut lelkiismeretes hivatalnok azonnal megszabja a majmok utiköltségét s a bolgárokat majmaikkal együtt bekísérik a rendőrséghez, a honnan addig nem szabadulnak, míg le nem fizetik a majmok utiköltségét, fejenként

3 ft. 5 krt. A szegény bolgárok pedig ug-rándozó majmaik körében szomorúan olvasták és rakták össze filléreiket, hogy lefizethessék a váltásdíjat.

— **Tüzifa-árleszállítás.** A városi faraktár magán személyeknek ölenként egyelőre 8 ft 20 krra szállította le a fa árát 8 ft 80 krról, a házhoz való szállítást kizárva. Négy úrméternyi rakás házhoz való szállítással együtt pedig 9 ft 10 krra kerül.

— **Színészet Türkösön.** Romvári Várady Lajos színtársulata szeptember hó 16-án, és 17-én este Türkös községben a „Friss Forrás” című nagyvendéglő termében előadást tart. Szombaton a „Mozgó fényképek” című vígjáték, vasárnap a „Paraszt kisasszony” című népszínmű kerül színre.

— **Csikvármegye a tudományért.** A napokban tartotta meg Csikvármegye nyári közgyűlését s ez alkalommal hatezer nyolczszáz forint ösztöndíjat szavazott meg egyetemi hallgatók, főiskolai és gimnáziumi tanulók segítségére. Az ösztöndíjakban több száz tanuló részesedett.

— **Marosvásárhelyt mozgalom** indult meg, hogy a megszűnő fogarasi állami felső kereskedelmi iskola helyezzessék át oda a polgári iskola kiegészítéséül.

— **Tilos a faház javítás.** Csikvármegye legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy Csik-Szereda városban a faházak javítását nem engedik meg, hogy majd a régi faházak helyébe kőházakat építsenek.

— **Az Albina mérlege.** A minap jelent meg a nagyszabasi oláh banknak az Albina legutóbbi mérlege, mely igazolja azt, hogy az erdélyi magyarság mily méltán aggodalmaskodik a pénzügyi helyzet akmunkája miatt. A nagyszabasi főintézet és brassói fiókja ugyanis a mérleg tanúsága szerint a múlt félévben 2,446,000 ftnyi új jelzalogköcsönt adott erdélyi birtokokra, melyeknek nagyrésze ma még magyar kezekben van, de a kölcsönadó intézet révén előbb-utóbb oláh tulajdon lesz. Az Albina váltótárczája 3,601,344 ft-ra rugott, melyben közismeret szerint tulajdonilag a pusztulásnak induló erdélyi birtokok váltói szerepelnek. Hogy pedig az Albina mily eredményesen csinálja a maga dolgát, bizonyítja az, hogy ma már az intézet aktívái felülmúlják a 10 millió ftot, fél évi működésének eredménye pedig 62,899 ft nyereség, melyből rendes segélyt kapnak az oláh kulturegyesületek.

— **Uj váltóúrlapok.** A most használatban levő váltóúrlapokat tudvalevőleg csak ez évi szeptember 31-ig lehet felhasználni. Október 1-étől kezdve az új váltóúrlapok lépnek érvénybe, melyek már koronaértékre szólnak. Azaz, kik október 1-je után régi váltót használnak, pénzbiroság alá esnek, mert a régi váltóúrlapokat úgy fogják tekinteni, mintha azok bélyeggel ellátva nem is volnának.

— **A papirforint beváltása.** Az egyforintos államjegyek már alig forognak; beváltásuk többé-kevésbe már befejeződött. Amennyiben még egyes példányok künn vannak, azoknak beváltása már csak ez év december 31-ig eszközölhető a beváltópénztárként működő cs. és kir. pénztárnál és a bécsi központi állampénztárnál. 1899. évi december 31-én túl már nem válthatók be az említett államjegyek.

— **Uj ötkoronások.** Az új ötkoronásokat az új koronás bankjegyekkel egyidejűleg hozzák majd forgalomba. Ezek valamivel nagyobbak lesznek, mint a forintosok. Magántorgalomban mindenki köteles 250 korona összegig elfogadni az ötkoronásokat.

Egyelőre 64 millió forint értékben hozzák forgalomba az új váltópénzt. Ebből az összegből 19.2 millió Magyarországra és 44.8 millió Ausztriára esik.

— **Kerékpár-adó Aradon.** Arad város közgyűlése múlt szerdán megszavazta a kerékpáradó szabályzatot.

— **A budapesti magyar kereskedelmi muzeum,** mely a hazai kivitel és általában a kereskedelem előmozdítására van hivatva, új-jászerveztetve f. é. szeptember hó 1-étől kezdve állami jellegűt nyert. Ezzel egyidejűleg a nevezett intézet üzleti részei teljesen külön választottak azon feladatoktól, melyeknek szolgálata az állami intézet körébe tartozik és külön e célra kötött szerződés alapján a magyar kereskedelmi részvénytársaságra ruháztattak. Ezen szerződés alapján — melynek másolati példánya brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában az érdekeltek által betekinthező — most sokkal biztosabb alapon folytatható a kivitel, gondoskodva lévén úgy a szavatosság, mint az incassóról, valamint általában minden oly kellékről, mely a kivitel fejlesztésére szükséges.

— **Szállítások.** A cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnak különféle ruházati és felszerelési tárgyak, valamint a polai cs. és kir. hadseregtár parancsnokságának bőrárak, gyertyák, szappan, vörös réz és témárak, kötelek, zsinorok, pokroczok stb. szállításának biztosítása végett kibocsátott pályázati hirdetménye az ajánlati mintákkal és a feltételekkel együtt a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában az érdekeltek által betekinthező. Az ajánlatok f. é. október hó 20-áig, illetőleg 12-éig nyújtandók be.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neukirchen (Alsó-Ausztria). Az antirheumatikus és antiarthritisch vértisztító thea feltalálójának. Vértisztító köszvény és reumatismusi

Midőn itten nyilvánosságra lépek, teszem ezt azért mivel első sorban kötelességemnek tartom Wilhelm neukircheneri gyógyszerész urnak, szívélyes köszönetemet nyilvánítani, azon jó szolgálatokért, melyet vértisztító-theája fájdalmas rheumám ellen tett, és így másoknak is, kik ezen borzalmas betegségekbe esnek, ezen kitűnő theára figyelmük elhívjam. Nem vagyok képes azon gyötrelmes fájdalmaikat mit 3 éven át minden időváltozásnál tagjaimban éreztem leírni és a melyektől sem gyógyító szerek, sem a Bécs melletti badeni kénfürdők használata megszabadítani nem tudott. Álmatlanul fetrengtem éjeleken át ágyamban, étvágyam fogyatékossága folytán kinézésem szemléltömást rosszabbult és testi erőm megfogyott.

Fentnevezet theáknak 4 heti használata nem csak fájdalmaimtól szabadított meg, hanem testi állapotom is lényegesen javult. Hat hete, hogy nem használtam már és fájdalmaim nem ismétlődtek.

Erősen meg vagyok győződve arról, hogy mindenki ki ily betegségben szenved, ezen thea használata után Wilhelm Ferencz urat, — mint én áldani fogják. Gyógyszertárakban kapható.

Kitűnő tisztelettel

Butschin-Strelitz grófné,

ezredes neje,

Főraktár Brassóban: Jekelius Ferdinand gyógyszerésztárban

FELHÍVÁS!

Ezennel van szerencsém a t. cz. osztálysorsjegy vevőknek tetsző tudomására hozni, hogy az V. sorsjátékban, az első osztály húzása 1. é. november hó 16-án és 17-én tartatik meg és a következő számok főelárusításomban beszerezhetők.

1351-től 1400-ig	28101-től 28150-ig	45801-től 45850-ig	73976-től 74000-ig
3276 „ 3300 „	32176 „ 32500 „	46901 „ 46950 „	76401 „ 76425 „
6051 „ 6075 „	34301 „ 34325 „	48076 „ 48000 „	78776 „ 78800 „
6176 „ 6200 „	34976 „ 35000 „	51101 „ 51150 „	82926 „ 82950 „
14776 „ 14800 „	38526 „ 38550 „	52601 „ 52625 „	87026 „ 87050 „
16376 „ 16400 „	39226 „ 39250 „	64501 „ 64525 „	91901 „ 91950 „
26101 „ 26125 „	39301 „ 39325 „	68076 „ 68100 „	92226 „ 92250 „
26626 „ 26650 „	40601 „ 40625 „	68401 „ 68450 „	95276 „ 95300 „

Minthogy már e hó közepén az V. sorsjáték sorsjegyeinek kiadását megkezdtem, felkérem a t. cz. vevőközönséget, kik a fent felsorolt számokra játszani kívánnak, megrendeléseiket legkésőbb szeptember 15-ig hozzám juttassák, mert csak akkor számíthatnak biztosan a megrendelt számra.

Az első osztálynak az ára :

$\frac{1}{1} = 6$ frt, $\frac{1}{2} = 3$ frt, $\frac{1}{4} = 1\frac{1}{2}$ frt, $\frac{1}{8} = 75$ kr.

A megrendelt sorsjegyeknek árát szíveskedjék postaltalvánnyal hozzám minél előbb beküldeni, hogy a kívánt sorsjegy számmal biztosan szolgálhassak.

Teleki Zsigmond Pécselt

a m. kir. osztálysorsjáték főelárusítója.

Sz. 13577—1899.

Hirdetmény.

Brassóban (Ó-Brassó hosszú Furlek) a város által építeni szándékolt első osztályu normál laktanyánál alább felsorolt teljesítendő építési munkálatok biztosítása céljából 1899 évi október hó 14-én d. e. 10 órakor a városi tanácsházban zárt írásbeli versenytárgyalás tartatik és pedig :

1. Föld- és kőmives munka	151700 frt
2. Beton munkák	13000 „
3. Tető befedés Thomán féle hornyolt cement lapokkal lécezéssel együtt	9450 „
4. Kőfaragó munkák	2600 „
5. Ácsmunkák	41000 „
6. Asztalos munkák	15900 „
7. Mázoló munkák	4400 „
8. Lakatos munkák	16900 „
9. Üveges munkák	3800 „
10. Bádógos munkák	3800 „
11. Festő munkák	650 „
12. Burkoló munkák	2650 „
13. Különféle I. keresztszelvényű hengerelt és szögcselt vastartók, 10—12 m/m-nyi erős hengerelt alátétlemezek, Griedl féle szelvényű hullámlemezek, üres öntött vasoszlopok, öntött vasárnyékszek levezető csövek, kovácsolt vaspadlás ablakok és vizeledekagylók.	30200 „
14. Szellőztetésre berendezett vaskályhák és közönséges vaskályhák szállítása és felállításával együtt teljesen készen	4600 „
15. Agyagsövek szállítása elhelyezéssel és szereléssel	950 „
16. Ablak redőnyök szállítása és szerelése	300 „
17. Mázolt kőagyasövek szállítása felállításával és földmunkával együtt	2600 „
Összesen	304500 „ o. é.

A munkák együttesen egy vállalkozónak vagy a külön munkanemek külön külön vállalkozóknak tognak kiadatni.

Erről vállalkozni szándékozók azon felhívással értesítettek, miszerint 60 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatukat legkésőbb 1899 október 14-én, középeurópai idő szerint d. e. 9 óráig Schnell Alfred városi tanácsnok urnál annál inkább adják be, mert később beérkező vagy pótanajlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokhoz az illető munkanemre tett előirányzati összegnek 5%-a mint bántpénz képzémben vagy pedig óvadékképes értékpapirokban csatolandók s az ajánlattevő lakásának pontos megnevezése mellett sajátkezüleg aláírandók.

Az ajánlatokban a költségvetési árból az árengedmény százalékokban valamint a teljes vállalati összeg számokkal és betűkkel kiirandó; az ajánlatnak tartalmazni kell azonkívül, hogy a vállalkozó az ajánlati és szerződési feltételeket ismeri és ő azoknak magát teljesen aláveti.

A vonatkozó építési tervek, műszaki leírás, költségvetések, városi egységarak, továbbá az ajánlatok benyújtása alkalmával a vállalati egységarak kiszámításánál számba veendő változások jegyzéke, valamint a részletes ajánlati és szerződési feltételek a versenytárgyalás napjaig Schnell Alfred városi tanácsnok ur irodájában betekintheők, illetve lemásolhatók.

Brassó, 1899. augusztus hó 30-án.

A városi tanács.

Ügyszám 645/1899.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, miszerint brassói lakos termény nagykereskedő Mátyás József és érdektársai megkeresése folytán folyó évi szeptember hó 23-ikán és a közvetlen következő tíz hétköznapon mindenkor délutáni 3 órakor a magyar királyi államvasuti brassói főállomás pályaudvarában 169 waggons Zanesco G. M. által vásárolt de át nem vett préselt széna — a vasuti kocsikba lerakva és hivatalosan mérlegelve napontai 15—15 waggons mennyiségben (csak az utolsó árverési napon tizenhat waggonsként) minden 15 waggonsnyi részlet o. é. 4200 frt. árban kikiáltása és előleges 5% bántpénz kikötése mellett a legtöbbet ígérőnek a vételárnak azonnali készpénzbeni lefizetése ellen el fog adatni.

Brassó, 1899. évi szept. hó 14. napján.

Schnell Károly,
kir. közj

Albina 5% záloglevelek

az Albina fioktelepénél,

Brassóban kaphatók.

Naponta friss töltés légnyomással!

A világ legfinomabb és legegészségesebb
sőre

„Pilseni Ősforrás“ három kerekű bicziklin

már öt üveg megrendelésnél is franco házhoz szállítja a

pilseni sörcsarnok

431 (1—3)

Kapu u. 25. Telephon 134.

CZERNY-FÉLE

OSAN

Legjobb szájak és fogaknak.
Antiszeptikum, konzerváló, tisztító, egésségös, kellemes és jóval előlulmulja az eddig ismert legjobb fogszorakat.
OSAN-szájvíz üvegekben ára 68 kr.
OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

CZERNY-FÉLE Keleti.

A legjobb és legegészségesebb eséptőszor.
1 üveg 1 frt, hozzávaló Balzsám-szappan 30 kr.

RÓZSATEJ
(Orientalische Rosenmilch.)

CZERNY-FÉLE

Tanningene

A legjobb HAJFESTŐSZER
szőke, barna, és fekete.
Ára 2 frt 50 kr.

Fürdőszobák védelme, takarítására megvisegélve, teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 8.

Budapesti főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész (Király-utca 12. és Egger-féle Kádor-gyógytárban Váci-hírt 17. továbbá minden gyógyszerárban, droguériákban és parfümeriákban. Székhelyénél és mindenütt. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, fenti cégek egyikéből, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-céghez intézendők. Prospektus ingyen.

KITÜNTETVE: London, Páris, Bécs, Brüsszel, Konstantinápolyban, stb.

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal.